

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tör 504.

Felelős szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tör 502
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Kaputrokk.

Tolsva, márc. 3.

Vagy reformáljuk a vármegyét, vagy töröljük el, — de a mostani állapotában valóságos nemzeti szegénység a létezése. Vétel olyan karikatúrával, mint a mai vármegye, kompromittálni, nevetségessé tenni régi nemzeti alkotmányunk legbecsebb legértékesebb tényezőjét.

Pirulás nélkül nem lehet végignézni Zemplénvármegye mostani közgyűléseit. Nem gyűlés az már, hanem a főispán korlátlan uralmának játéktere.

Ott ül diszmagyarban a mindenható ur, körütte 50—100 főnyi némán hallgató, mindent helyesítő csoport. A jegyzők referálóak s azután minden tárgyhoz csak egy ember szól hozzá: a főispán. Az ő szokott kulimáris stílusában magyaráz, véleményt nyilvánít, s egyuttal mingyárt ki is mondja a saját véleménye értelmében a határozatot. A gyűlés ájtatos csendben tudomásul veszi. Nagy ritkaság, hogy valaki a főispán után s a főispán ellen fel merjen szólalni. S jaj annak, aki teszi. Azt egy pár haragos szóval rendre utasítja ő méltósága, s aztán még keményebb hangon ismétli előbb kimondott határozatát. Erre már szó benszakad, hang fennakad, s mély csend szentesíti a főispáni dekrétumot.

Olyan képe van az egésznek, mintha ott egyetlen parancsoló a főispán volna, — mintha egy földesur ülne ott jobbágyai közt, s intézné azok ügyeit korlátlan hatalommal, egyiknek kegyesen teljesítve, másiknak ridegen elutasítva a kérését.

Es micsoda kijelentések hangzanak el aztán a csallatlanság tekintélyével abból a főispáni szék-ből!

A legutóbbi gyűlésen Hevesmegye átiratát tárgyalták, a külön vámtérületről, — vagy amint a tárgysorozat óvatosan kifejezte, a magyar ipar pártolásáról. Egy páran bátorkodtak azt javasolni, hogy járuljon hozzá a közgyűlés a hevesi felirathoz.

De felállott a főispán és kijelentette, hogy ez nem lehet, mert az a felirat a külön vámtérület is kívánja, — a külön vámtérület pedig káros volna ránk nézve, mert akkor minden ipari cikknek fel venne az ára, drágább lenne a kaputrokk, s mi többet volnánk kénytelenek érte adni, mert kaputrokkot muszáj venni. Úgy járnánk a külön vámtérülettel is, mint a betegápolási

pótadóval. Ennélfogva az átirat egyszerűen tudomásul vétetik.

Néma csend fogadta ezt a főispáni decenziót. Nem mertek é szembeszállni a hatalommal, vagy elkábultak ezektől a piramidális argumentumoktól? — Nem tudom. De tény, keserves tény az, hogy Zemplénvármegye közgyűlése a hang se tiltakozott az ellen az abderita-logika, ez ellen a szegyenletes határozat ellen.

Zemplénvármegye főispáni székéből avval argumentáltak a külön vámtérület ellen, hogy az nem kell, mert akkor drágább lesz a kaputrokkunk! Jó lesz ez a jövő számára feljegyezni. Ha valaki majd jellemezni akarja a mai Zemplénvármegye társadalmi s értelmi állapotát, elég lesz megírnia hogy a XX. század elején ily nagy argumentum minden ellenmondás és cáfolat nélküli hangzott el a vármegye gyűléstermében.

Az utolsó kupaktanácsnak is el kellene magát szégyelnie, ha ilyen eszméket hangoztatónak bevé.

Mintha azoknak a konzervatív embereknek a szelleme tért volna vissza, akik azért elleneztek a vasút építését, mert akkor kereset nélkül maradnak a fuvarosok, s mert a barnok megvadulnak és elszaladnak a legelőről, ha megátítják azt az ördögi masinat. Még ennél az argumentummal is gyengébb és értéltelenebb a főispán argumentuma. Mintha azt mondaná: nem kell nagy város építeni, lakjanak az emberek csupa falvakban, mert falun sokkal olcsóbb a zöldség.

Ó főispán ur, — hát csak azt az eredményét méltóztatik elképzelni a külön vámtérületnek, hogy akkor drágább lesz a kaputrokk?

Hát azt nem méltóztatik tudni, hogy akkor lesz magyar ipar, lesz idehaza fogyasztója a terményeinknek, nem megy ki a pénzünk a külföldre ipari cikkekért, hanem magyar iparos fog belőle boldogulni, s az iparos által ismét visszatérül a termelőhöz, — hogy akkor nem fogunk a külföldre szorúlni se azért, hogy ipárcikkeket eladjon nekünk, se azért, hogy a terményeinket megvegye, — minden szükséges iparcikket elkéztünk itthon, s minden terményünket elfogyasztjuk itthon, s ha drágább lesz a kaputrokk, hát drágább lesz a haza is! Mindebből a biztos és fényes eredményéből a külön vámtérületnek csak az ragadta meg a főispán ur figyelmét, hogy drá-

gább lesz a kaputrokk. És ezért nem kell neki a külön vámtérület, ha mingyárt az üdvösséget hozná is különben a magyarok!

Pedig tessék elhinni, ha még egyszer annyit adnánk is öt évig a kaputrokkért és ha parasztszűr-be járának is öt évig, — azt is szívesen kellene tenünk azért a szent célért, hogy gazdaságilag függetlenné tehesük Magyarországot.

Sok mindenféle erőszakot argumentumokat elmondottak már a külön vámtérület ellen azok, akiknek *masodja* a kiegyezést védeni. De a kaputrokk argumentumát most hallottam először. Zemplénvármegyeé az örök szegény, hogy az ő gyűléstermében hangzott el megafoladlanul ez az argumentum.

Im, ez az a sapientia, amelylyel Zemplénvármegye husz évig kormányoztatott.

S csudálatosképen ép ez a meggyűlés határozta el hogy felicit a kormányhoz, hogy a nyomor enyhítése végett állítson a felvidéken gyárakat. Hát aztán hogy boldoguljanak azok a kormány által állítólag gyárak külön vámtérület nélkül.

A magyar törvényhatóságok, — élükön Budapesttel — sora felvették a külön vámtérület mellett. Csak Zemplén kivétel. Rákóczi és Kossuth vármegyéje tejszeleg magának abban a sötét dicsőségben, hogy ő az országban a *legjobb vármegye!*

Buza Barna.

A drágább kabát.

Czété, 1901. március 3-án.

Hevesvármegye átirata ellen, melyet a külön vámtérület tárgyában intézett a törvényhatóságokhoz, azzal a velök nemely szép szeműnek, hogy vigyázzatok, mert drágább talán lenni a kabát.

Ne tessék attól félni! Nagyon szívesen főzzük meg azt a drága kabátot, mert lesz miből. Hiszen éppen azért változott a külön vámtérület után, mert a közös vámtérület mellett már annyira vagyunk, hogy egyáltalában nem bírnak magunknak kabátot venni és egy szál ingre s egyéb itt meg nem nevezhető fehérneműre kivételzetve állunk a vén Európa színe előtt.

Mi, kiket legboldogabb népek mondtak a földtereken és jüggyedve tekintettek ránk a nemzetek, ma legszegényebbek vagyunk Európában. A nemzet pénzec megtörtött, a föld népe kivándorolt és azok, kiknek erényén s ősi szabadság szeretetén a zsarnokság minden kísérlete meghiusult, puha szolgákká lettek a szegénység folyán. Hej, mit tett a szegénység nagy keletítő am.

És mi tett oly szörnyű szegényekké? Ez nyilvánvaló dolog. Mindenki tudja; eről csipelnék a verebek a háztetőn,

ezt gögicséll minden pólyás gyermek, csupán néha egy-egy szűcs és excellenciás urak nem vednek ezt Magyarországon.

Fessék megteremteni a magyar ipart és úgy felállítani a vámsorompót. — Kivált némely obosság, melynek helyes belátásában én kételkedni bátorkodom.

Hallod-e, szantóvecő, credj, vedd el a magot szikkal és bojtortány közé, ha a mag kiléti majd elkorrodna onnan a szikkal és a bojtortány is. De nem úgy lesz ám, a szikkal és bojtortány ott maradnak, de a kilélt mag fog onnan pusztulni. Ez analógia a közös vámtérületek és a magyar iparra.

A közös vámtérület a kőszirt és bojtortány, mely elől pusztult és pusztulni fog a magyar ipar. Milliókat áldoztak huszszentendőt, hogy megteremtsek a magyar ipart, felhúzták azt a legmesszebb menő hivaltáságokkal és támogatták a mezőgazdaság rovására. És hol az a magyar ipar? Sehol; ellenben tonkre ment az a kis pozitívum is, melyet bírtunk: a földgazdaság.

A magyar ipar megteremtésén egy útan erőlködött: neve volt Baross Gábor. De hiába! Lásze, vasakarata és hazafias lelkesedése gyenge sajklaként megtörtött a rettenő szízekben, melyekre a közös vámtérületbe bukkant. A lángéon és hajlíthatlan akarátion győzedelmeskedett az osztrák perfidia és a szegény táján testben s lélekben megtörtött és korai sírba dőlt. És ami egy potentumnak nem sikerült, fog e sikerülni egy átlagembernek, aki utána jó és nagyot hanyagsággal végig vágódik a misziszteri próbásony kanapén? Soha, soha, de soha. Balga, aki ezt reméli és szégyelje magukat rövidlátusokért, akik nem atalják, hogy ezt szóval hiúdesse.

Ne attól féljete, hogy a kabát drágább lesz, ha felállítjuk határunkon a vámsorompót, de attól féljete, hogy utolsó csöppvértünk veszi s kiszívja legesekélyebb porclánkából is az utolsó csöpp nedűt az a rettenetes vérszopó, mely négyszáz esztendőn át nemzetünk testén ül.

Hogy pedig ettől a kegyetlen vérszopótól szabadulhassunk, most már ha-madszor adja hozzá a kegyes ég a kedvező alkalmat. Megbomlasztotta agyvelőjét kedvetekért, hogy végre szabaduljatok. Vigyázzatok hát, hogy mit csináltok! Mert ki tudja, lesz e még valaha kedve a magyarok Istenének, hogy negyedszer is felétek fordítsa nyújas abrázát. Jelmondatotok legyen ha ebben vagytok, vagy alusztok:

El Ausztriától.

Vérháry Sándor.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

≡ Ez talán az új rendszér? Olvasóink emlékezni fognak arra, hogy a városi tisztviselők fizetésemelését abból az okból is támadtuk, hogy az törvényellenesen a költségvetés megállapításakor eszklözötletett, holott a költségvetésbe csakis a szabályrendelet módosításának jogerőre emelkedése után szabad a változtatott személyi járandóságokat beállítani. A városi killek azonos megyei párt mindketőt egy időben tárgyalták: előbb jóváhagyta a szabályrendeletet, utána a költségvetést — és azután közzösen érvélt egyik-

§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi jan. hó 7-ik napján.

Valkovszky, kir. aljbíró.

Tk 617

1901. szám.

Arverési hirdményi kivonat:

A sátoralja-ujhelyi kir. tö. végvárszék mint tkvi hatóság közbírói lesz, hogy a saujhelyi, takarékpénztár részvénytársaság végrehajtóinak Klein Bernát és neje Weinstock Eszű végrehajtást szenvedő elleni 600 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék (a sátoralja-ujhelyi kir. járásbíróóság területén levő Sátoralja-ujhelyi városában fekvő a sátoralja-ujhelyi 2583 zs. útképe 6 hr. számú alatt foglalt pinceszére Klein Bernát végrehajtást szenvedő, nevére írott felelőszere az árverést 1000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban

elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi márczius 7-ik napján délelőtti 10 órakor a sátoralja-ujhelyi kir. tvsz. mint tkhatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a Juhász Jenő utóajánlatot tevő által megvett 66 koronán alól eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százelekát vagyis 100 korona — fil. kőpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. t.-cz. LX. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt-Sátoralja-ujhelyben a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1901. évi január hó 31-én.

Wieland, kir. tvszéki bíró.

Massage elhárít minden betegséget!

Kovács József, a Dianna gőzfürdő dörzsölője, ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek, hogy úgy a dörzsölést, valamint a tyukszemvágást privat házaknál is elvállalja.

Bor eladás.

1889. évi saját terméstudó valódi hegyaljai

szamorodni és asszú bort

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20fil. Asszú 6 K. Asszú finomabb 10 K. literenkint.

Lövy Adolf,

könyvkerekedő S.-A.-Ujhely.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve

DURATOR

Által a cipőcölöp minden 3—4 hetben egyszeri bekenéssel **összör** oly tartós és vízbiztos lesz.

Ára 1 bádoggelackoak használati utasítással együtt **1 korona**, nagyobb palack **2 korona**.

Pósan 1 kor. 20 fillé. betöltése már beérve.

Kapható minden főzede te esteccében, é. egyszékes c. beszedéskől sőt.

Főszékhelyes: **DURATORGYÁR.**

Budapest, V. Lipót-körút 1b szám.

Vizsgálattársulatok mindenütt, ke. este. net.

Javitásokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok, ostornyelekből nagy raktár

Landesmann Samu
szijgyártó és nyerges

SATORALJA-UJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-piac)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle különlegességek és eszközök.

Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

Könyv- és papirkereskedés

LANDESMANN MIKSA és TÁRSA

könyvnyomda

SATORALJA-UJHELYBEN.

Raktáron vannak:

ifjúsági iratok, képes- és imakönyvek, emlék- és képalbumok, íróasztal-készletek, írómappák.

Levélpapírok diszes dobozokban, festékek stb.

Könyvnyomdájában készít:

mindennemű műveket, folyóiratokat, üzleti s jegyző-könyveket, értesítéseket, meghívókat, gyászjelentéseket stb. izlésesen s pontosan.